

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра культурології та музеєзнавства

ЕКОНОМІКА КУЛЬТУРИ

Методичні вказівки до виконання курсової роботи

Освітній рівень	перший (бакалаврський)
Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітньо-професійна програма	<i>Менеджмент культури</i>

Харків, 2026

УДК 33:008](078)
Е45

Друкується за рішенням науково-методичної ради ХДАК
(протокол №11 від 29.01.2026 р.)

Рецензенти:

Дегтяр А.О., доктор наук з державного управління, професор, Заслужений діяч науки і техніки України, професор кафедри економіки та публічного управління Національного аерокосмічного університету «Харківський авіаційний інститут».

Афенченко Г.В., доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри культурології та соціальних комунікацій Харківської державної академії культури.

Укладач:

Л. Г. Гетьман, доцент, кандидат економічних наук, доцент кафедри культурології та музеєзнавства ХДАК

Е45 Економіка культури : методичні вказівки до виконання курсової роботи для здобувачів 3 курсу першого (бакалавр.) рівня вищої освіти, ОПП «Менеджмент культури», спец. 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» / М-во культури України, Харків. держ. акад. культури, Ф-т культурології та соц. комунікацій, Каф. культурології та музеєзнавства ; [уклад. Гетьман Л. Г.]. Харків : ХДАК, 2026. 18 с.

Методичні вказівки визначають основні вимоги до змісту, оформлення та порядку виконання курсових робіт для здобувачів другого курсу ОПП «Менеджмент культури» спеціальності 028 «Менеджмент соціокультурної діяльності» першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Курсова робота з дисципліни «Економіка культури» є обов'язковою і входить до циклу професійно-орієнтованих дисциплін підготовки.

УДК 33:008]:378.147](078)

© Харківська державна академія культури, 2026 р.

© Гетьман Л.Г., 2026 р.

ЗМІСТ

1. Опис освітнього компоненту	4
2. Мета та завдання курсової роботи	4
3. Вибір теми курсової роботи	6
4. Вивчення літератури та практичних матеріалів	7
5. Формування змісту курсової роботи	7
6. Оформлення курсової роботи	9
7. Організація виконання і захисту курсової роботи	11
8. Критерії оцінювання	12
9. Розподіл балів, які отримують студенти	13
10. Рекомендовані джерела інформації	14
ДОДАТОК А Зразок титульного листка	17
ДОДАТОК Б. Зразки структури змісту курсової роботи	18
ДОДАТОК В. Орієнтовний перелік тем курсових робіт	20

1. Опис освітнього компоненту

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 4,5	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
Курсова робота	Спеціальність: 028 Менеджмент соціокультурної діяльності	Рік підготовки:	
		3-й	
		Семестр	
		6-й	
		Вид контролю: диференційований залік	

2. Мета та завдання курсової роботи

Курсова робота — вид самостійної навчально-наукової роботи з елементами дослідження, що виконується здобувачами протягом семестру з метою закріплення, поглиблення і узагальнення знань, одержаних під час вивчення дисциплін та їх застосування до комплексного вирішення конкретних фахових завдань.

Мета. У процесі виконання курсової роботи здобувач у відповідності до результатів навчання, які зазначені у ОПП, повинен проявити свої знання вивчених дисциплін, що розкривають теоретичні основи та практичні питання маркетингової діяльності, а також свої навички вести поточну маркетингову роботу в підприємствах культурних і креативних індустрій, розробляти стратегію комунікативної маркетингової діяльності на ближчу та віддалену перспективу, розраховувати і аналізувати статистичні показники діяльності, визначати

основні напрямки розвитку ринку культурних та мистецьких послуг, розробляти заходи щодо підвищення їх ринкової ефективності.

Завдання. Підчас виконання курсової роботи здобувач повинен самостійно підібрати та вивчити літературні джерела з обраної теми, здійснити відповідний аналіз статистичних даних розвитку ринку послуг, показати вміння вирішувати маркетингові завдання, застосовувати теоретичні положення у вирішенні конкретних питань розвитку ринку культурних індустрій.

У відповідності до Освітньої програми написання курсової роботи з дисципліни «Економіка культури» формує наступні компетентності та результати навчання:

а) компетентності:

Загальні компетентності	ЗК 4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово
Фахові компетентності	ФК 1. Здатність критично усвідомлювати взаємозв'язок між культурними, соціальними та економічними процесами. ФК 2. Здатність аналізувати економічні, екологічні, правові, політичні, соціологічні, технологічні аспекти формування ринку культури. ФК 3. Здатність визначати стратегічні пріоритети та аналізувати особливості місцевих, регіональних, національних та глобальних стратегій соціокультурного

б) результати навчання:

ПРН 2. Збирати та впорядковувати інформацію.

ПРН 5. Оцінювати специфіку застосування принципів управління в соціокультурному менеджменті.

ПРН 14. Оцінювати наслідки прийнятих організаційно-управлінських рішень.

ПРН18. Проявляти самостійність суджень та самокритичність у процесі дискусії.

ПРН 19. Володіти інструментами фінансово-економічного забезпечення соціокультурної діяльності.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є консультації, презентація результатів, захист курсової роботи, диференційований залік.

3. Вибір теми курсової роботи

Підготовка курсової роботи студента має розпочинатися з ознайомлення із тематикою

На початку семестру здобувач обирає тему.

Тема курсової роботи вибирається кожним студентом індивідуально і погоджується з керівником. Тема повинна бути актуальною, відображати теоретичні та сучасні практичні проблеми розвитку економіки культури. Право вибору теми курсової роботи надається здобувачу в межах орієнтовної тематики.

Орієнтовна тематика курсових робіт надана у Додатку В.

Теми можуть бути скореговані відповідно до переваг та інтересів здобувача. Здобувач за власним бажанням може запропонувати нову актуальну тему, яка має відповідати програмі курсу й бути узгоджена з викладачем.

4. Вивчення літератури та практичних матеріалів

Підготовка розпочинається з добору й вивчення літературних джерел і складання бібліографії. Літературу з теми курсової роботи студент добирає самостійно за бібліотечним каталогом.

Методика опрацювання літератури залежить від характеру досліджуваної проблеми та індивідуальних особливостей студента. Спочатку доцільно ознайомитися з основною літературою (підручники, монографії, теоретичні статті з обраної теми курсової роботи), потім – з нормативними документами (відповідними Законами України, наказами Президента України, постановами Кабінету Міністрів України, тощо).

Особливу увагу слід приділити періодичним виданням, у яких публікують аналітичну інформацію і результати найсучасніших наукових досліджень. Наприклад, науковий журнал «Економіка і менеджмент культури».

Обов'язково необхідно працювати з сайтами Державного комітету статистики України, Світового банку, Кабінету міністрів України, міністерства фінансів та міністерства економічного розвитку та торгівлі України, Національного банку України, та іншими.

Консультацію з питань добору літератури студент може отримати у викладача чи у працівників бібліотеки.

Попереднє вивчення літературних джерел є підґрунтям для складання плану написання курсової роботи. Він має включати в себе: вступ, декілька логічно пов'язаних між собою розділів, які дають змогу розкрити тему, та висновки.

5. Формування змісту курсової роботи

Самостійно складений студентом план курсової роботи погоджується з науковим керівником, який після необхідного уточнення затверджує його. Написання тексту здійснюється через систематизацію та обробку зібраних матеріалів за кожним розділом плану. На цьому етапі треба узагальнити теоретичні положення, виконуючи певні розрахунки, обґрунтувати висновки та пропозиції, розробити ілюстративний матеріал. Курсова робота повинна мати чітку логічну побудову з наступними складовими елементами:

1. *Титульний аркуш*
2. *Зміст курсової роботи.* Відображає найменування та номери початкових сторінок всіх складових роботи. Зразок оформлення змісту наведено в додатку Б.

3. *Вступ.* У вступі розкривають актуальність теми, дають оцінку сучасного стану досліджуваної проблеми з посиланням на певні літературні джерела, визначають мету і завдання, об'єкт і методи дослідження, описують структуру роботи.

Обов'язковою є фраза наприкінці Вступу:
«Структура курсової роботи містить: вступ, розділи,

висновки, список використаних джерел із... найменувань, додатків. Загальний обсяг...сторінок».

Обсяг вступу становить приблизно 2-3 сторінки.

містити:

4. *Основний текст по розділах.* Основна частина роботи поділяється на декілька, як правило, три розділи. Вони повинні бути логічно пов'язаними і мати відповідні висновки. Перший розділ, зазвичай, присвячують теоретико-методологічним питанням з досліджуваної теми; другий – питанням аналізу досліджуваної проблеми, обґрунтуванню висновків і пропозицій щодо її вирішення у світовій практиці; третій - урахування проблем і перспектив розвитку економіки культурної сфери України з позицій теми дослідження. В основній частині для ілюстрації теоретичних положень бажано надавати сучасний статистичний матеріал, та формулювати на цьому власні висновки по досліджуваній проблемі.

5. *Висновки.* У висновках стисло підсумовують результати дослідження. Тут містяться висновки і пропозиції, що показують, якою мірою досягнуто мету дослідження і вирішено завдання, поставлені у вступі.

6. *Список використаних джерел.* Повинен містити не менше 20 джерел по темі дослідження, розташованих в алфавітному порядку, чи в порядку появи посилань на джерела в тексті роботи.

7. *Додатки* (якщо потрібні)

6. Оформлення курсової роботи

1. Загальні вимоги до оформлення роботи

Курсова робота набирається на комп'ютері і друкується на одній стороні аркушу білого паперу формату А4 (210 x 297 мм). Розміри полів на сторінці: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, зверху – 20 мм, знизу – 20 мм. Шрифт Times New Roman розміром 14 пунктів, чорного кольору, через 1,5 інтервали, абзацний відступ – 1,25 см, вирівнювання – по ширині. Шрифт друку повинен бути чітким, щільність тексту однаковою. Використання напівжирного, курсивного та підкресленого стилю шрифту в основному тексті, таблицях та рисунках заборонено.

Сторінки нумерують в правому верхньому куті. Нумерація сторінок і додатків наскрізна.

2. Заголовки

Заголовки структурних частин курсової роботи («ЗМІСТ», «ВСТУП», «ВИСНОВКИ», «ДОДАТКИ», «СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ») та назви розділів друкують великими літерами шрифтом по центру симетрично до основного тексту.

3. Вимоги до презентації

Презентація виступу на захисті курсової роботи зазвичай не повинна перевищувати 10 слайдів. Бажано не використовувати складних прописних шрифтів, розмір шрифтів має бути не менше, ніж 20 – 22 pt. В одному слайді доцільно вміщувати не більше, ніж 10 – 12 строчок тексту.

Презентація виступу повинна містити:

1. Титульний слайд (назва курсової роботи, автор, керівник);
2. Мета (цілі);
3. Короткий теоретичний вступ (вказати хто займався досліджуваною проблемою і які підходи застосовані) (1-2 слайди);
4. Опис основних результатів першого та другого параграфів дослідження (2 слайди);
5. Практичне дослідження (1-2 слайди);
6. Висновки та рекомендації (1 слайд);
7. Завершальний слайд («Дякую за увагу»).

Мова і стиль.

Курсова робота повинна виконана державною мовою.

Список використаних джерел оформлюється згідно ДСТУ 8302:2015 «Бібліографічне посилання».

Текст курсової роботи слід перевірити на грамотність. Курсова робота, яка неохайно оформлена, з граматичними помилками і грубими стилістичними огріхами повертається керівником для доопрацювання.

7. Організація виконання і захисту курсової роботи

Найменування	Термін	Заходи	Кінцевий
--------------	--------	--------	----------

ання етапу	и		результат
I. Вибір теми і об'єкта дослідження	Початок семестру	1. Ознайомлення з основними вимогами, що пред'являються до виконання курсової роботи 2. Обрання теми курсової роботи. 3. Розробка плану роботи.	Обрання теми курсової роботи
II. Теоретичний	Середині семестру	4. Обробка літературних джерел, вивчення теоретичних і практичних матеріалів з обраної теми. 5. Опис стану об'єкта дослідження; іноземного й вітчизняного досвіду розв'язання проблеми.	Мета й структура курсової роботи
III. Практичний	Кінець семестру	6. Збір матеріалів, складання бібліографії, аналіз та узагальнення зібраного матеріалу. 7. Викладення проаналізованого та систематизованого матеріалу відповідно до плану, затвердженого у завданні на виконання курсової роботи.	Завершення теоретичної частини роботи.
IV. Завершальний	Кінець семестру	8. Подання тексту на перевірку. 9. Усунення недоліків тексту та оформлення курсової роботи. 10. Підготовка презентаційних	Текст роботи.

		матеріалів	
V. Підсумковий	Кінець 11 семестру	11. Подання роботи на ознайомлення керівнику. 12. Захист курсової роботи (за розкладом).	Захист курсової роботи.

За тиждень до захисту роботи має бути подана для перевірки.

Умови допуску студента до захисту курсової роботи:

- представлення курсової роботи на кафедрі у встановлений термін;
- оформлення роботи згідно до вимог;
- відсутність плагіату.

Роботи захищаються за розкладом.

Порядок захисту:

- здобувач робить доповідь за змістом курсової роботи тривалістю до 5 хв.
- доповідач відповідає на питання;
- здобувачу надається заключне слово, у якому він відповідає на зауваження викладача і інших присутніх на захисті.

За умови захисту у дистанційному форматі (онлайн) здобувач готує презентацію курсової роботи з використанням відповідного програмного забезпечення та демонструє її на екрані з доступом для усієї аудиторії. Час презентації до 10 хв.

8. Критерії оцінювання

Загальна оцінка за курсову роботу виставляється як складова з оцінок за рукопис та захист курсової роботи наступним чином: оцінка за представлений рукопис – 60 %, оцінка за доповідь і захист роботи – 30 %, оформлення роботи – 10%.

Загальні характеристики роботи

1. Відповідність темі мети та завдань роботи.
2. Коректність формулювання об'єкту та предмету роботи.
3. Розкриття теми, повнота викладу матеріалу по темі.
4. Змістовні складові.
5. Змістовна інтерпретація результатів аналізу (виражена у висновках).

Теоретико-емпірична база роботи

1. Глибина знайомства зі станом розробок по даній проблематиці.
2. Коректність цитування.
3. Художньо-естетична якість графічних рішень.

Оформлення

1. Відповідність академічним стандартам (стиль, термінологія, граматики, орфографія).
2. Оформлення тексту (відповідність методичним рекомендаціям).

Результати захисту курсової роботи оцінюються згідно з національною шкалою оцінювання та шкалою оцінювання ECTS.

9. Розподіл балів, які отримують студенти

9.1. Розподіл балів за курсову роботу

Основна частина			Ілюстративна частина та оформлення	Презентація і захист роботи	Підсумок
Розділ 1	Розділ 2	Розділ 3			
20	20	20			
до 60			до 10	до 20	100

9.2. Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	

82-89	B	добре	зараховано
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

10. Рекомендовані джерела інформації

1. Безклубенко С.Д. Політекономія мистецтва. Київ : ДАКККіМ, 2003. 186 с.
2. Економічна привабливість української культури. Аналітична доповідь. Київ : ФОП Лопатіна О. О., 2019. 112 с.
3. Гагоорт Г. Менеджмент мистецтва. Підприємницький стиль. Переклад з англійської мови. Львів: Літопис, 2008, 357 с.
4. Кольбер Ф. Маркетинг у сфері культури та мистецтва. Львів. „Кальварія”, 2004, 240 с.
5. Куліняк М.А. Цифрова культурна спадщина як феномен // Культурологічний альманах, 2022. № 3 / <https://almanac.npu.kiev.ua/index.php/almanac/article/view/90>
6. Назарова Г.В., Сотнікова Ю.В. Креативна економіка та менеджмент: навчальний посібник. Харків : ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2018, 160 с.
7. Про культуру; Закон України
8. Федосова О.В. Економіка культури і мистецтва: підручник. Київ : Вища школа, 1992. 232 с.
9. Шейко В.М., Кушнарєнко Н.М. Організація та методика науково-дослідницької діяльності : підручник. 6-те вид., переробл. і доповн. Київ : Знання, 2008. 310 с.

Інформаційні ресурси

1. Асоціація культурних індустрій. URL: <http://culture.in.ua>

2. Бібліотека Харківської державної академії культури // <http://lib-hdak.in.ua/>
3. Бізнес у сфері креативних індустрій. Посібник Nesta. URL: <https://www.britishcouncil.org.ua/creativeenterprise/toolkit>
4. Державний комітет статистики України. URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
5. Дуже культурний менеджмент: відеокурс Українського культурного фонду. Сайт громадської організації «Інформаційно-аналітичний центр «Громадський Простір». URL: <https://www.prostir.ua/?library=duzhe-kulturnyj-menedzhment>
6. Культура і регіони: інформаційний дайджест Міністерства культури та інформаційної політики України. URL: <https://www.dnmczkmo.org.ua/dajdzhest-kultura-i-regiony>
7. Міністерство культури та інформаційної політики України. URL: <https://mkip.gov.ua>
8. Національна бібліотека України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>
9. Український культурний фонд. URL: https://ucf.in.ua/p/management_lectures
10. Український центр культурних досліджень. URL: <http://uccs.org.ua>
11. Харківська державна наукова бібліотека ім. В.Г. Короленка. Електронний каталог, бази даних, електронні документи. URL: <http://korolenko.kharkov.com/>
12. Харківська обласна універсальна наукова бібліотека. URL: <http://library.kharkov.ua>
13. Центр культурного менеджменту. URL: <https://www.kultura.org.ua>

ДОДАТОК А

ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
Факультет культурології та соціальних комунікацій
Кафедра культурології та музеєзнавства

КУРСОВА РОБОТА

з дисципліни «Економіка культури»
на тему:

Здобувача (ки) 3 курсу групи _____
Спеціальності _____

(прізвище та ініціали)

Керівник: , канд. екон. наук., доц.

Лариса ГЕТЬМАН

Національна шкала _____

Кількість балів: _____ Оцінка: ECTS _____

ХАРКІВ, 202_

ДОДАТОК Б**Зразок структури змісту курсової роботи**

Тема: Інвестиційна діяльність в сфері культури.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ ОСНОВИ ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ.....	
1.1. Економічне значення інвестицій.....	
1.2. Форми і види інвестицій.....	
1.3. Роль інвестицій.....	
РОЗДІЛ 2 ОСОБЛИВОСТІ ІНВЕСТУВАННЯ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ.....	
2.1. Основні напрямки інвестування в сфері культури.....	
2.2. Дослідження світового досвіду інвестицій в культурній сфері	
РОЗДІЛ 3. РЕЗУЛЬТАТИВНІСТЬ ЗДІЙСНЕННЯ ІНВЕСТИЦІЙ В СФЕРІ КУЛЬТУРИ.....	
3.1. Державні та приватні інвестиції в сфері культури.....	
3.2. Оцінка економічного (комерційного) і неекономічного (соціального) ефекту від використання інвестицій.....	
ВИСНОВКИ.....	
ПЕРЕЛІК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	
ДОДАТКИ.....	

ДОДАТОК В**Орієнтовний перелік тем курсових робіт**

- 1 Економічні аспекти культурної політики України.
- 2 Державне фінансування української культури: пріоритети, проблеми, перспективи.
- 3 Моделі фінансування культури за кордоном.
4. Планування розвитку культури.
- 5 Менеджмент в культурній діяльності: особливості та перспективи розвитку.
- 6 Особливості маркетингу установ культури.
- 7 Міжнародне економічне співробітництво в галузі культури.
- 8 Економічний механізм охорони і використання культурної спадщини.
- 9 Економічна глобалізація і українська культура: перспективи та протиріччя.
- 10 Формування торгових марок на українському ринку культури.
- 11 Фандрайзинг як метод фінансування організацій культури.
- 12 Проблеми та перспективи розвитку українського ринку інтелектуальної власності.
- 13 Монополізація культурної діяльності як економічне явище.
- 14 Критерії економічної оцінки творів мистецтва.
- 15 Економічна оцінка і використання пам'яток культури.
- 16 Інвестиційна діяльність в сфері культури.
- 17 Розвиток українського художнього ринку.
- 18 Розвиток українського ринку шоу-програм.
- 19 Стратегічне партнерство бізнесу і культури.
- 20 Культурна діяльність як соціально відповідальний бізнес.
- 21 Мотиви і стимули працівників організацій культури і мистецтва.
- 22 Малі організації культури: роль і місце в економіці
- 23 Специфіка характеру праці в культурі.

24 Специфіка некомерційних організацій культури в Україні.

25 Відносини власності в культурі.

26 Державні програми культурного розвитку як інструмент реалізації культурної політики.

27 Фінансування культурних проєктів.

28 Підприємницька діяльність в сфері культури.

29 Економічні форми державної підтримки культури і мистецтва в сучасних умовах.

30 Сучасні інформаційні технології і менеджмент у сфері культури.

ЕЛЕКТРОННЕ НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

«Економіка культури»

Методичні вказівки до виконання курсової роботи

Освітньо-професійна програма «Менеджмент культури»
Спеціальність 028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Галузь знань 02 Культура і мистецтво
перший (бакалаврський) рівень вищої освіти

Гетьмам Лариса Геннадіївна

канд. екон. наук., доцент

Друкується в авторській редакції

Адреса видавця:
ХДАК, Україна, 61057, м. Харків, Бурсацький узвіз, 4
тел. (057)731-13-85. e-mail: nmr-academy@xdak.ukr.education